

Vergunningen

Addendum

5.1.2.e VOF
Schoonenburgweg 21
2957 LB NIEUW-LEKKERLAND

5.1.2.e
5.1.2.e @dlvadvis.nl
5.1.2.e

Datum

07-08-2026

DLV Bouw, Milieu en Techniek BV - KvK 09090426

INHOUDSOPGAVE

1	VERZOEK AANVULLENDE GEGEVENS	3
---	------------------------------------	---

1 VERZOEK AANVULLENDE GEGEVENS

Beschrijving van de installatie

Wij hebben nog de volgende vragen bij de beschrijving en proces diagrammen van de installatie:

Mest en digestaat

- er zal toegelicht moeten worden op welke wijze de mest van de varkens naar de vergister wordt getransporteerd en of dit een open of gesloten systeem is;
- er zal toegelicht moeten worden waaruit de tussenopslag van mest bestaat, hoe de mest hier van- en naar getransporteerd wordt en of dit een open of gesloten transport- en opslagvoorziening betreft;
- er zal toegelicht moeten worden hoe de dikke fractie mest naar de opslagvoorziening wordt getransporteerd en of dit een open of gesloten systeem betreft;
- de mestscheider, tussenopslag en vaste mestopslag zullen weergegeven moeten worden in het diagram "mestcircuit" om deze volledig te maken.

Deze gegevens zijn nader toegelicht in hoofdstuk 1 van de "Bijlage Milieu".

Mestvergister en Warmtekrachtkoppeling (WKK)

- er zal toegelicht moeten worden waar de cirkel met "lucht" op de schematische weergave WKK naar verwijst. Geef aan of dit een emissiepunt is op het dak van de mestvergister;

Er wordt (lucht)zuurstof aan toegevoegd zodat de zwavel-etende bacteriën blijven leven. Zoals aangegeven in de niet technische samenvatting betreft dit het volgende deel in het proces: "Om het evenwicht tussen gasproductie en de chemische reiniging te bewaken, wordt het zuurstofniveau in de reactor geregeld d.m.v. een luchtinjectiepomp.". Het betreft dus geen emissiepunt.

- er zal beschreven moeten worden hoeveel emissiepunten de WKK heeft. Het volgende is nog niet duidelijk:
 - de schematische weergave WKK lijkt één emissiepunt aan te geven na het koolstoffilter en één emissiepunt vanuit de stuurkast;

Er is slechts één emissiepunt aanwezig. Wat wellicht gezien wordt als emissiepunt is het luchtfilter, maar dit betreft ingaande lucht welke gefilterd wordt.

- in het proces diagram "gascircuit" lijkt er sprake te zijn van één emissiepunt waarbij de lucht na de koolstoffilters en de rookgas warmtewisselaar samenkomen en door één emissiepunt worden geleid, genaamd de "condensafvoer", waarbij het onduidelijk is of de lucht na het koolstoffilter nog wel of niet door het luchtfilter wordt geleid.

Deze luchtstromen komen niet afzonderlijk samen. Het rookgas van de WKK stroomt na de rookgaswarmtewisselaar via een eigen rookgasafvoer naar buiten. Het actiefkoolfilter bevindt zich normaal gesproken vóór de WKK in de biogasleiding: het verwijdert onder andere waterstofsulfide uit het biogas, waarna het gereinigde biogas in de WKK wordt verbrand. De gestreepte lijnen duiden de condensafvoer aan welke wordt afgevangen.

Condens ontstaat vooral wanneer het vochtige biogas vóór het koolstoffilter en de WKK wordt gekoeld. Dit condensaat wordt in een gesloten condenspot of opvangvat verzameld en vervolgens teruggepompt naar de vergister. Het actiefkoolfilter zelf wordt juist zo droog mogelijk gehouden.

Eventueel rookgascondensaat uit een condenserende rookgaswarmtewisselaar wordt afzonderlijk opgevangen, omdat dit zuur en verontreinigd kan zijn, en wordt volgens de leveranciersvoorschriften afgevoerd.

Wellicht ter verduidelijking: Het actiefkoolfilter behandelt het biogas vóór verbranding en heeft geen afzonderlijke NO_x-emissie, omdat daar geen verbranding plaatsvindt.

Bodem

Er wordt aangegeven dat er geen significante wijzigingen plaatsvinden op het gebied van bodem. Er is sprake van pompen, leidingen en tussenopslag van mest. Daarnaast worden onder andere zuur en loog opgeslagen voor de stikstofstripper. Wij vragen:

- aan te geven welke combinatie van bodembeschermende voorzieningen en maatregelen worden getroffen en of hierbij wordt voldaan aan het informatiedocument BB-cvm (Bodembescherming – combinaties van voorzieningen en maatregelen);

Hoofdstuk 17 bodem is uitgebreid met een toets aan BB-cvm.

- de opslag van zuur en loog aan te geven op de tekening.

Dit is toegevoegd op de tekening.

Lucht

Nadere onderbouwing verkeersaanbod

In het document "bijlage vergunningen" is vermeld dat de aangevraagde activiteiten niet leiden tot een toename van verkeersbewegingen. Daarbij wordt verwezen naar het feit dat uitsluitend mest van het eigen bedrijf, geproduceerd op dezelfde locatie, wordt verwerkt en dat de afvoer van mest ongewijzigd blijft ten opzichte van de bestaande situatie. De onderbouwing van deze conclusie ontbreekt echter. De aangevraagde installatie omvat naast een monomestvergister ook een mestscheider en een stikstofstripper.

Hierdoor kunnen aanvullende vervoersbewegingen ontstaan ten behoeve van de aan- en afvoer van hulpstoffen, onderhoudsmaterialen, digestaatstromen en de afvoer of toepassing van RENURE.

Verzocht wordt verder te onderbouwen welke vervoersbewegingen samenhangen met de aangevraagde installaties en te motiveren of daadwerkelijk sprake is van een ongewijzigd verkeersaanbod ten opzichte van de bestaande situatie.

Nadat de aangevraagde installaties in werking zijn, zal het verkeersaanbod gelijk blijven. De hoeveel geproduceerde stoffen blijft immers min- of meer gelijk, de mestproductie wijzigt niet. Door het vergisten, scheiden en strippen wordt alleen de mest onderverdeeld in verschillende bestanddelen, welke in hoeveelheid natuurlijk een optelsom zijn van de oorspronkelijke mestproductie. Van deze bestanddelen wordt bijvoorbeeld het door de mestvergister geproduceerde biogas middels de WKK omgezet in elektriciteit, waardoor er een fractie minder vrachten vanuit het bedrijf nodig zullen zijn. De geproduceerde bestanddelen zullen afgevoerd worden of op percelen uitgereden worden. Dit is ongewijzigd ten opzichte van de bestaande situatie, waar de geproduceerde mest ook al afgevoerd of uitgereden wordt. Doordat RENURE in plaats van kunstmest gebruikt kan worden, bestaat de mogelijkheid dat er minder aanvoer (van kunstmest) noodzakelijk zijn. Hiervoor zal een kleiner of vergelijkbaar aanbod aan zware vervoersbewegingen noodzakelijk zijn en blijven.

Daartegenover staat de minimale toename aan verkeer voor de kleine installaties (vergister, stikstofstripper, decanter) in de vorm van onderhoud en inspectie enkele malen per jaar. Ook zullen er slechts enkele vrachten (aflevering IBC-vaten) per jaar aan zuur (en loog) noodzakelijk zijn voor de stikstofstripper. Ten opzichte van de reeds bestaande verkeersbewegingen valt deze lichte toename in het niet.

Toepassing van RENURE

In de toelichting wordt vermeld dat RENURE op eigen gronden zal worden aangewend. Er is alleen niet inzichtelijk gemaakt of dit leidt tot wijzigingen in de wijze van mestaanwending en of dit gevolgen heeft voor ammoniakemissies en stikstofdepositie. Verzocht wordt dit verder toe te lichten.

Zoals telefonisch ook besproken met de behandelend ambtenaar betreft het aanwenden van mest geen onderdeel van de milieubelastende activiteit veehouderij en geen onderdeel van het hebben van een mestvergistingsinstallatie of onderdeel van de mestbewerkingsinstallatie. Het aanwenden van mest hoeft daarom niet nader te worden uitgewerkt in deze aanvraag, maar wordt separaat getoetst aan wet- en regelgeving omtrent het aanbrengen van meststoffen in de bodem. Uiteraard zal het aanwenden van mest conform de geldende algemene regels plaatsvinden.

Onderbouwing methaanlekage bij mestvergisters

Bij mestvergistingsinstallaties dient rekening te worden gehouden met mogelijke lekverliezen van biogas. Uit het rapport '*Lekkage bij Jumpstart mono-mestvergisters; Kwalitatieve beoordeling van 10 Jumpstartvergisters*' van Wageningen University & Research (rapport 1439, juli 2023) blijkt dat methaanemissies als gevolg van lekkages kunnen optreden.

Aangezien biogas naast methaan ook kleine hoeveelheden ammoniak bevat, kunnen ook ammoniakemissies optreden als gevolg van lekverliezen binnen de installatie. Er moet worden gemotiveerd of dergelijke emissies relevant zijn voor de aanvraag. Wanneer nodig moet hiermee rekening worden gehouden bij de inventarisatie van emissiebronnen voor de stikstofbeoordeling en de AERIUS-berekening.

Zoals ook uit het WUR rapport 1439 blijkt, is lekkage in bij mono-mestvergistingsinstallatie vrij beperkt. Emissies door lekkages vindt met name plaats bij navergisters, maar er is in deze aanvraag geen sprake van navergisting. Daarnaast schrijft artikel 4.871 uit het Bal voor dat de vergistingsinstallatie gasdicht is. Daardoor treedt bij normale bedrijfsvoering geen emissies op. De druk en gasstroming worden bovendien elektronisch bewaakt. Een eventuele lekkage betreft daarom geen structurele emissiebron, maar hooguit een kortdurende, afwijkende bedrijfssituatie (die niet gekwantificeerd kan worden door de getroffen maatregelen om lekluchtemissies te beperken). Er zal bovendien ten aanzien van de vigerende situatie (met dezelfde hoeveelheid geproduceerde mest) een gelijke hoeveelheid mest opgeslagen worden waarbij voorheen mest vanuit bijvoorbeeld het melkvee in een kelder en open roosters wordt opgeslagen, waarbij nu de opslag in gesloten processen plaats zal vinden. Een vermindering van de emissies van methaan en daarmee ammoniak is daarmee aannemelijker dan een toename. Zoals de rapportage ook schrijft: "*Bij het gebruik van mono-mestvergisters wordt mest korter opgeslagen voordat het wordt vergist, waardoor methaanemissie tijdens opslag (grotendeels) voorkomen wordt.*" Worst-case wordt echter gehanteerd dat de emissies ongewijzigd blijven.

Nadere onderbouwing emissiebeperkende technieken

De stukken bij de aanvraag bevatten een onderbouwing van vooral de NO_x-emissie van de WKK, maar niet de emissiebeperkende werking en emissiereductie van de gehele installatie. Daarom wordt verzocht om inzichtelijk te maken welke emissiebeperkende voorzieningen aanwezig zijn bij de vergister, mestscheider, digestaatopslag, stikstofstripper, RENURE-opslag en WKK-installatie en ook wat de verwachte emissiereductie van deze voorzieningen bedraagt. Daarnaast moet worden aangegeven op welke meetgegevens, leveranciergegevens, emissiefactoren of literatuur deze reducties zijn gebaseerd.

Op grond van Artikel 8.9 van het Bkl moet de installatie (welke in onderhavig geval het melkvee- en varkensbedrijf betreft, met als functioneel ondersteunende activiteit de mestvergistingsinstallatie, mestscheider en stikstofstripper) integraal worden beoordeeld. Hierbij dient aangegeven te worden welke passende preventieve maatregelen en de best beschikbare technieken toegepast worden, hoe significante milieuverontreiniging wordt voorkomen en hoe energie doelmatig wordt gebruikt. Het toepassen van een mestvergistingsinstallatie met wkk en de stikstofstripper zijn zelf als technieken juist zelf een emissiebeperkende voorziening bij de veehouderij. Het antwoord op de vraag wat de

emissiebeperkende voorziening zijn, dan is het antwoord dat deze aanwezig zijn in de vorm van een mestvergistingsinstallatie in combinatie met een mestbewerkingsinstallatie.

Mocht er ook nog bekeken worden op wat voor manier voor de genoemde voorzieningen aan invullingen wordt gegeven, dan zou men ook het volgende kunnen constateren: Hieraan wordt invulling gegeven door mest in een gesloten, gasdichte vergister te behandelen, het geproduceerde biogas in de WKK nuttig om te zetten in elektriciteit en warmte en het digestaat afgedekt op te slaan. De mestscheider veroorzaakt op zichzelf geen emissiereductie, maar maakt gerichte behandeling mogelijk doordat de ammoniumrijke dunne fractie naar de gesloten stikstofstripper wordt geleid, waar ammoniak wordt afgevangen en als stabiele RENURE-meststof wordt opgeslagen. Door afgedekte opslag van digestaat en RENURE worden vervolgemissies beperkt. Voor een vergelijkbare mestketen met snelle mestafvoer, korte opslag, monomestvergisting en stripping berekent Wageningen Livestock Research indicatief een reductie van circa 46% ammoniakemissie en 78% broeikasgasemissie, exclusief enterische emissies. De werkelijke reductie is afhankelijk van de bedrijfsvoering en verblijftijden (zie [WUR-rapport 1449](#), *Berekeningen over emissies, massabalansen en economie bij gezamenlijke monomestvergisting. Scenariostudie voor energiecoöperatie Wijnjewoude*). De WKK voorkomt ongecontroleerde methaanuitstoot en vervangt fossiele energie, terwijl de resterende NO_x- en CO-emissies door correcte afstelling, onderhoud en naleving van de toepasselijke Bal-emissiegrenswaarden worden beperkt. Het Bal schrijft bovendien voor dat de vergister gasdicht is en vermeldt dat daardoor bij normale bedrijfsvoering geen emissies uit de vergister optreden.

Stikstof

Nadere onderbouwing uitgangspunten aanlegfase

Er is uitsluitend een stikstofberekening van de aanlegfase aangeleverd. De gehanteerde uitgangspunten voor deze berekening zijn alleen onvoldoende inzichtelijk gemaakt en dienen verder te worden onderbouwd.

Per abuis is een onderbouwing van de invoergegevens voor de aanlegfase niet ingediend. Deze maakt nu wel onderdeel uit van de stukken welke zijn ingediend.

De stikstofonderbouwing van de gebruiksfase is onvolledig

Daarnaast maakt de aanvraag de realisatie mogelijk van een monomestvergister, mestscheider, stikstofstripper, aanvullende mestopslagen en een WKK-installatie. Hierdoor is sprake van een wijziging van een bestaand bedrijf, te weten een veehouderij. Er is niet gemotiveerd waarom uitsluitend de aanlegfase is beschouwd en waarom een beoordeling van de gebruiksfase achterwege is gebleven. In de toelichting wordt weliswaar ingegaan op de rookgasemissies van de WKK, maar andere potentiële stikstofbronnen zijn niet inzichtelijk gemaakt.

Hierbij kan worden gedacht aan:

- ammoniakemissies door het houden van dieren;
- verkeersbewegingen;
- ammoniakemissies vanuit de vergister door lekverliezen;
- digestaat- en RENURE-opslag;
- de mestscheider;
- de stikstofstripper;
- gewijzigde mestopslag en mestverwerking.

Verzocht wordt te motiveren waarom een beoordeling van de gebruiksfase achterwege is gebleven dan wel alsnog een volledige projectbeoordeling uit te voeren waarin alle relevante emissiebronnen gedurende de gebruiksfase worden betrokken.

De bedrijfsvoering tijdens de aanlegfase ontbreekt

Het stikstofonderzoek moet worden verduidelijkt m.b.t. de emissies tijdens het maatgevend jaar van de aanlegfase. Alle activiteiten waarbij stikstof vrijkomt moeten hierin worden meegenomen. Als er tijdens de aanlegfase ook bedrijfsvoering plaatsvindt, dan moet dit worden opgeteld bij de aanlegfase. Op basis van deze informatie kan het maatgevend jaar worden bepaald: de periode van 12 maanden waarin de hoogste depositie zal plaatsvinden.

Vervolgens moet een verschilberekening worden gemaakt voor dit maatgevend jaar, eventueel ten opzichte van de referentiesituatie. De gehanteerde referentiesituatie dient in dat geval expliciet te worden beschreven. De referentiesituatie wordt bepaald aan de hand van een vergunning voor de Wet natuurbescherming of de Natuurbeschermingswet 1998, een verklaring van geen bedenkingen (VVGB) of aan de hand van de toegestane activiteiten op de referentiedatum (milieuvergunning/-melding). Wanneer er na de referentiedatum een toestemming is verkregen met een lagere stikstofdepositie tot gevolg, dan moet van deze nieuwe situatie worden uitgegaan. Voor meer informatie, zie de website: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/stikstof-en-natura2000/vergunningen-en-toestemmingsbesluiten/referentiesituatie/>.

De gebruiksfase is nader toegelicht in een separaat document en ook in het licht gezien tezamen met de aanlegfase.

Geur

Nadere onderbouwing geuremissies

De beschrijving van de geuraspecten is momenteel te algemeen. Verzocht wordt nader te beschrijven welke geurbronnen binnen het bedrijf aanwezig zijn en op welke wijze deze bronnen worden beheerst.

Daarbij dient in ieder geval te worden ingegaan op:

- het verpompen van mest naar de vergister;
- de vergister zelf;
- de mestscheider;
- de stikstofstripper;
- de opslag van digestaat, RENURE en/of dikke fractie;
- laad- en losactiviteiten;
- de aanwending van digestaat en overige mestproducten.

Er moet worden ingegaan op hoe vaak de activiteiten/handelingen plaatsvinden en hoelang deze gemiddeld duren.

Daarnaast wordt verzocht inzichtelijk te maken of sprake is van incidentele of reguliere emissies en op welk moment van de dag en in welke perioden van het jaar deze activiteiten plaatsvinden. Op basis van deze informatie kan worden beoordeeld of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en of geurhinder voor de omgeving voldoende wordt voorkomen.

Afdekking opslagen

Het is niet duidelijk of de digestaatopslag, RENURE-opslag en eventuele overige opslagen worden afgedekt. Verzocht wordt dit verder te beschrijven en aan te geven welke geurbeperkende werking hiervan wordt verwacht en hoe maatregelen worden geborgd.

De werking stikstofstripper nader beschrijven

Er is niet toegelicht op welke wijze de installatie voor de stikstofstripper wordt uitgevoerd en welke emissiebeperkende voorzieningen worden toegepast. Er moet worden toegelicht of sprake is van een gesloten of (half-)open proces en of geuremissies kunnen optreden tijdens normaal bedrijf, onderhoud en storingsituaties.

Het hoofdstuk 8 geur is uitgebreid in omschrijving waarin bovenstaande punten zijn verwerkt.

Externe Veiligheid

Afwijken afstand tot begrenzing

De monomestvergister moet voldoen aan de regels uit paragraaf 4.88 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het bevoegd gezag wordt erop gewezen dat de PR 10^{-6} -contour van de aangevraagde monomestvergistingsinstallatie gedeeltelijk buiten de perceelsgrens is gelegen. Om af te kunnen wijken van lid 1 of 2 van artikel 4.866 van het Bal moet een onderbouwing worden aangeleverd gebaseerd op lid 3 of 4 van dit artikel. In deze onderbouwing moeten ook alternatieve locaties voor de monomestvergister worden beschouwd. Wij vragen deze onderbouwing aan te leveren.

Dit is nader onderbouwd in hoofdstuk 20, externe veiligheid.

Veiligheidseisen

Een installatie moet voldoen aan NTA 9766 (artikel 4.871 lid 1b Bal). Uit de aangeleverde gegevens wordt niet duidelijk of er een verklaring is ingediend waaruit dit blijkt. Wij vragen dit aan te tonen.

Een verklaring wordt pas afgegeven na installatie. Vooraf kan een verklaring van installatie niet worden afgegeven, maar uiteraard zal de bouw en uitvoering plaatsvinden met in achtneming van NTA 9766.

De mono-mestvergister moet voldoen aan de PGS 33-1 versie 1.1 (mei 2022). Op basis van de nu beschikbare informatie kan niet worden getoetst of de monomestvergister voldoet aan de PGS 33-1 versie 1.1 (mei 2022). Wij vragen dit aan te tonen door middel van een toets aan de PGS 33-1.

De monomestvergister hoeft niet te voldoen aan PGS 33-1. Er wordt geen vloeibaar vergistingsgas opgeslagen. Het betreft geen LNG-installatie.

Flora en fauna

De conclusie dat er geen significante effecten optreden op het gebied van flora en fauna wordt niet onderbouwd. Wij vragen deze conclusie te onderbouwen.

Deze onderbouwing is toegevoegd onder hoofdstuk 9, Flora en Fauna.